

DPN 6024

Title :

रोगशमनविधि ROSA SAMAN VIDHI

Run. No. 6715

Cat. No. 21

Micro. No.

Subject ~~चिकित्सा Medicine~~

Religion : Hindu / Bauddha

वायुग्रहशान्ति / propitiatory treatment

Language : Skt. / New. / Nep. / Skt. - New. / Maith. - New. / New. - Nep. /

Size in cms. 23.2 x 10.6 Folios 6 Lines (in a page) 7

Compl / Incompl.

Chapt. / act /

Author / translator

Scribe / donor

प्रशुप्रतिमान पःमाय

Date: NS / SS / VS / KS

Ruler / place

Prashupatiman Pamaaya

Script : New. / Dev. / Bhuji. / Ran. /

Illus. :

Material : palmleaf / paper / thiyasaphu /

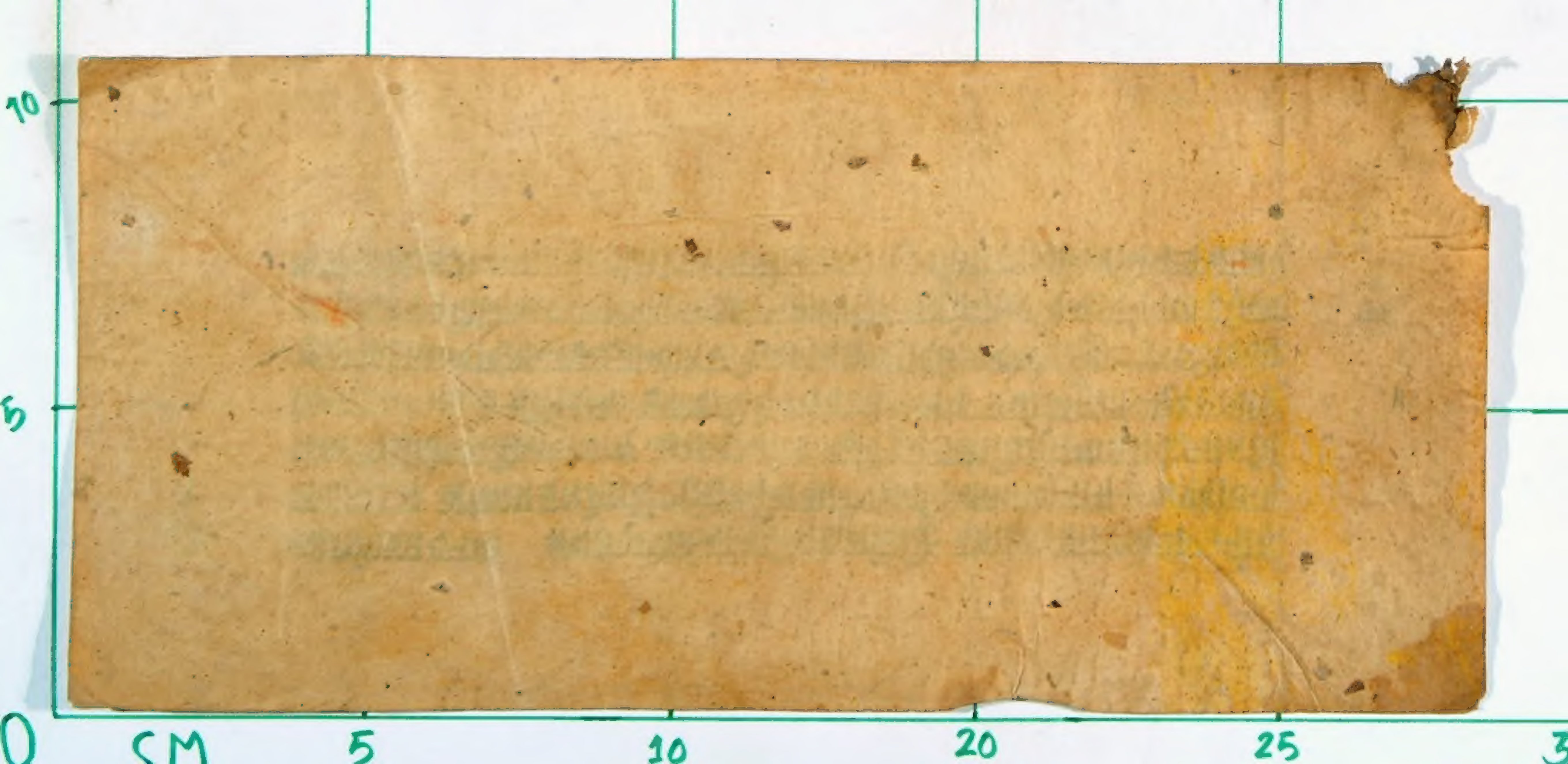
Condition : fine / damaged by worms, rats, water /

Beginning, colophon, post-colophon :

↓
श्रीगणेशाय नमः अथ वायुग्रहशान्ति विधि ॥

समाप्ति चाम्प (Colophon) - इति विधानमालोचनं वायुग्रहशान्ति विधि ॥
रोगशमनविधानं ईश्वरः ॥ शुभं ॥

श्री.
१

श्रीगणेशायनमः अथरावणोक्तं बालपीडाशमविधिः दशाननमतं वक्ष्ये बालानां सु-
खकारकम् अथास्य प्रथमे वर्षे मासे दिने वा बालं गृह्णाति मातानं दानाम् तथा गृहीतमा-
त्रस्य शिशोर्वक्ष्यामि लक्षणम् चरालस्य रोदनं हृदि दुर्वलत्वाति सारंगत्रसंकोचरुचि-
विभ्रमा एते भवन्ति वलितस्याः प्रवक्ष्यामि येन संपद्यते सुखम् नद्या उभयतरं मृदमानीय
पुत्रलिकां कृत्वा पीतवस्त्रसूत्राभ्यां वेष्टयित्वा गंधपुष्पादिभिरभ्यर्च्य प्रसृतगुलस्योदनं गु-
ग्गुलिमिश्रितं पंचपोलिकादयं शरावेदत्वा बालं संप्रोक्ष्य विजयधूपेन धूपयित्वा पंचपल्लवैः संस्था-
प्य ॐ नमो रावणाय मातर्नंदे वलिं गृह्णन् बालं मुंचरस्वाहा इति मंत्रेण वलिमभिमंत्र्य अपराह्णे

रामः
१

प्रदोषसमये वा दिनत्रयमेवं ग्रामादहिः पूर्वदिशि मंत्रमाचार्य वलिं हरेत् एवं कृते सुखी बालः
संपद्येत न चागर्थेति प्रथमवलिः १ अथास्य द्वितीये वर्षे मासे दिने वा बालं गृह्णाति मुनंदानाम्
माता तं गृहीतमात्रस्य प्रथमं जायते चरः अरुचि हृदि हस्तपादादि संकोचरोदनाति सारं दुर्वल-
त्वादयो भवन्ति वलितस्याः प्रवक्ष्यामि येन संपद्यते सुखम् पूर्ववत् पुत्रलिकं कृत्वा पीतवस्त्रादि-
ना वेष्ट्य स्वस्तिकं भूमौ संलिख्य तत्र तानि धाय पुष्पादिभिरभ्यर्च्य पूर्णं प्रसृतगुलौदनं दक्षि-
गुग्गुलिमिश्रं पंचपोलिकां दीपद्वयं च जत्रयं वशरावे निधाय पल्लवैर्बालं प्रोक्ष्य मुगंधं धूपयित्वा
ॐ नमो रावणाय मुनंदे मातर्वलिं गृह्णन् बालं मुंचरस्वाहा इति मंत्रेण अपराह्णे प्रदोषसमये वा

श्री.
२

उत्तरे तल्लिहरेत्. एवं कृते सुखीलः संपद्येतान चान्यथेति द्वितीय अथास्पृष्टतीये वर्ये
मासे दिने वा पूतना नाम माता वालं गृह्णाति. तया गृहीतमात्रे प्रथमं जायते चरः गात्र
संकोचकराद्यशोषप्रलापानि साररोदनादयः संभवन्ति. तस्याः बलिं प्रवक्ष्यामि येन संप
द्यते सुखम् पूर्ववत्पुतलं कृत्वा पीतवस्त्रेण वेष्ट्य गंधादिभिरभ्यर्च्य सर्जरसधूपेन धूपं स्थ
तण्डुलौदनं दधिगुडयुतं पोलिकाः पंचमुष्टिकाः दीपत्रयं ध्वजचतुष्टयं तिलचूरी च श
रावे निधाय पञ्च वैर्वालं संप्रोक्ष्य ॐ नमो रावणाय मातः पूतने बलिं गृह्णतु वालं मुंचतु
स्वाहेति मंत्रेण पश्चिमायां दिशि पूर्वोक्तकाले त्रिरात्रं बलिं हरेदिति तृतीयम् ३ अथा

पश्चिन्वा ४

रामः
२

स्पृष्टतुर्थे दिने मासे वर्ये वा मुखमण्डिकानां माता वालं गृह्णाति. तया गृहीतमात्रे चर
गात्रसंकोचमुष्टिवंधस्वासकासदुर्घटिमारोदयो भवन्ति. तस्या बलिः ४ पूर्ववत्पुतकां
कृत्वा पीतवस्त्रेण संवेष्ट्य गंधादिभिरभ्यर्च्य त्रस्तु तण्डुलौदनं दधिगुडयुतं पोलिकाः पंचपंचमु
ष्टिका दीपत्रयं ध्वजचतुष्टयं च शरावे निधाय पंचपञ्च वैर्वालं संप्रोक्ष्य राशोगेन धूपयित्वा
ॐ नमो रावणाय मुखमण्डिके मातर्वलिं गृह्णतु वालं मुंचतु स्वाहेति मंत्रेण दक्षिणायां
दिशि पूर्वकाले बलिं हरेदिति चतुर्थ ४ अथास्पृष्टपंचमे दिने मासे वर्ये वा वालं गृह्णाति वि
डालिनां माता तल्लक्षणां चरचक्षुरोगगात्रसंकोचानां हाराति सारच्छर्दिरोदनादयः तद्व

श्री.
३

लिः। पूर्ववत्पुनर्लिङ्गत्वापीतवस्त्रेणावेष्ट्यगंधादिभिर्च्यपस्त्रवेवा लं पोक्षविजयधूपेनधू
पयित्वा ॐ नमोरावणायमातर्हि डालिवलिङ्गं २ वालं मुंच २ स्त्राहेति मंत्रेणाप्रस्थोदनं द
धिगुडयुतं दशपोलिकादीपत्रयं ध्वजचक्रं यं शरावे निधाय पश्चिमायां दिशि वलिं हरे
दिति पंचमः ५ अथास्य षष्ठे दिने मासे वर्ये वा वालं गृह्णाति शकुनीनाममाता तद्गृही
तलक्षणां चरति हस्तपदमं कोचकासाति सारमुखशोयादयः वलिं तस्याः । पूर्ववत्पु
नर्लिङ्गत्वापीतवस्त्रेणावेष्ट्यगंधादिभिर्च्यप्रस्थतरागुलौदनं दधिगुडयुतं पोलिकादशतिलर्गा
दीपद्वयं ध्वजत्रयं च शरावे निधाय मार्जयित्वा वालं मुगंधयित्वा ॐ नमोरावणायमातः शकु

एतः
३

निः इति मंत्रेणापश्चिमदिशि त्रिगुणं वलिं हरेदिति षष्ठः ६ अथास्य सप्तमे दिने वर्ये वा
वालं गृह्णाति मुखानाममाता तद्गृहीतचिह्नं चरति पूर्ववत्पीतताच वलिं तस्याः पूर्ववत्पु
नर्लिङ्गत्वापीतवस्त्रेणावेष्ट्यगंधादिभिर्च्यगुडमिश्रौदनं जालिका ह्यालिकाश्चैव पोलिकाः प्ररिकास्तथा सो
दिकाश्च तपक्काश्च शरावे संनिधापयेत् ध्वजत्रयं दीपत्रयं च कंचपश्च वै वालं मार्जयित्वा विज
येन धूपयित्वा ॐ नमोरावणायमातः सुखे इति मंत्रेणापश्चिमदिशि त्रिगुणं वलिं हरेदिति स
प्तमः ७ अथास्य अष्टमादौ वालं गृह्णाति कुलिकानाममाता तदं कं चरति पूर्ववत्
तद्वलिः पुनर्लिङ्गत्वावेष्ट्यगंधादिभिर्च्यक्षरिका प्ररिकाश्चैव दीपकद्वयमेव च । अतस्त्वामु

काश्चैव ओदनं गुडं संयुतम् । ध्वजत्रयं च शरावे निधाय पञ्च वैर्वालं प्रोक्ष्य धूपयि
 त्वा ॐ नमः ० मातः कालिके ० इति मंत्रेण राक्षसादि शिषं च रात्रं वलिं हरेदिति
 अष्टमः । अथास्य नवमेः वालंगुह्णाति आर्जिका नाम माता तच्चिह्नम् ॥ ज्वरादिपूर्व
 वत् । तद्वलिः पुनर्लिख्ये रात्रेऽस्याभ्यर्च्य ओदनं दधिगुडोक्तं पंचपोलिका तितचूरा
 दीपद्वयानिशरावे निधाय वालं संमार्ज्य धूपयित्वा ॐ नमः ० मातः रजिके इति मंत्रे
 णोत्तरदिशि त्रिरात्रं वलिं हरेदिति नवमः ८ । अथास्य दशमे वालंगुह्णातिरेवती
 नाम माता तदेकं ज्वरादिपूर्ववदति मार्गश्लेष्मकराठशोषरोदनादितद्वलिः । पुन

रामः
 ४

तीव्रखेरावेष्ट्य गंधादिनाभ्यर्च्य पूर्णप्रस्थतण्डुलौ दनं दधिगुडमिश्रं तिलचू
 र्णापोलिकादशशर्करादीपद्वयं ध्वजत्रयं च शरावे निधाय पंच पञ्च वैर्वालं संप्रोक्ष
 विजयेन धूपयित्वा ॐ नमः ० रेवतिमातः ० इति मंत्रेण पश्चिमदिशि त्रिरात्रं वलिं ह
 रेदिति दशमः ९० । अथैकादशादौ ॥ वालंगुह्णातिपिच्छकानां माता तदेकं ज्वर
 गात्रशोषगात्रभंगानाहाररक्तविष्टा मूत्रश्रवकुक्षिशूलोर्ध्वदृष्टिप्रलापरोदनाद
 यः । तद्वलिः पुनर्लिख्ये तदस्त्रेणाद्या गंधादिभिरभ्यर्च्य पूर्णप्रस्थतण्डुलौ दनगुड
 रधिष्ठानं पंचपोलिका तिलचूर्णादीपद्वयं च शरावे निधाय पंच पञ्च वैर्वालं सम्मार्ज्य

श्री.
५

विजयधूपेन धूपयित्वा दक्षिणादिशि पूर्वोक्तकाले एकगुणं ॐ नमो रावणाय मा
तः पिच्छिलिवलिंगं कूलं चालं मुंचरस्ता हेति मंत्रेण वलिंगं हरेदिति एकादशः ॥ ११ ॥
अथास्य द्वादशदिने मासे वर्षे वा चालंगुल्लापिष्पलीनामसा तात द्रुहीलसणानिधि
छलिकादहीतवत्ता तस्याधानः नशा उभयतः कूलस्थ मृत्तिकामादाय पुनलिकं कृत्वा पीत
वस्त्रेण संवेष्ट्य गंधादिभिरभ्यस्य पूर्णं प्रस्थत राडुलौ दलंगुडदधि मिश्रितं पोलिकाः पंचः तिल
चूर्णं शर्करा विटपपत्रं गंधपुष्पाधूपं च ध्वजत्रयं दीपपंचकं च शरावे निधाय पंचमल्लवैर्वा
लं संस्मार्ज्य विजयधूपेन धूपयित्वा ॐ नमो रावणाय पिष्पलिमात वलिंगं कूलं चालं मुंचरस्ता

रामः
५

श्री.
६

हा इति मंत्रेण पूर्वस्यां दिशि रात्रं वलिहरेत् ॥ एवं कृते विधाने स्मिन्चालरोगः प्रशम्यति अव
स्यंतात्र संदेहो रावणस्य वचो यथा ॥ ॥ इति द्वादशवलिः ॥ १२ ॥ ॥ इति विधानमालो
क्तं चालस्य द्वादशदिनमासाद्य जात रोगशमनविधानं संपूर्णम् ॥ ॥ शुभम् ॥

रामः
६

